GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 13

W ŚRODĘ DNIA 14 LUTEGO 1810

Z Warszawy d. 20 Stycznia.

Dalszy ciąg posiedzenia Towarzyſtwa Królewskiego Przyiaciół nauk d. 22 Grudnia.

Pochwała Cypryana Godebskiego, Pułkownika Półku 8go woysk Xięſtwa Warszaw. Członka Towarzyſtwa Królewskiego Przyiaciół Nauk., poległego pod Raszynem, — Przez Józefa Kal: Szaniawskiego, Generalnego Królewskiego Prokuratora przy Kassacyinym Sądzie. Członka Towarzyſtwa, na publicznym posiedzeniu Towarzyſtwa dnia 22 Grudnia 1809 czytana.

„Już to nie pierwszy raz od założenia Towarzyſtwa obiia ſię o mury poſiedzeń naszych smutny pogłos, przez który czuła względem zmarłych spółczłonków pełniąc powinność, mieszamy zasłużone pochwały ze łzami żałoby.

„Z tem wszyſtkim, nieszczęsna kraiu dola ścieśniała i tę nawet smutną posługę. Nie mogliśmy tu dawniey innego nieść hołdu nad ten, który światłu i domowym cnotom należy. Początkowe kroki Towarzyſtwa ograniczała baczność cudzoziemskiey władzy, naturalnie podeyrzliwey względem tego wszyſtkiego, co ukazywało iakiżkolwiek ſtosunek ze środkami oddawania pamiątek sławy narodowey, rozszerzania powodów miłości oyczyzny i działania przez powaby znamienitych wzorów. Żelazne ramię przemocy wspierało okropną przegrodę, — między rodakami, co tu na samem grobowisku Oyczyzny pielęgnowali święty ogień synowskiego dla niey przywiązania, — i temi, co w odległey świata ſtronie walczyli z samą nawet koniecznością srogiego przeznaczenia, by na nim wymogli wskrzeszenie ukochaney matki. Ani wtedy mogły związki uczone łączyć tę przeſtworem rozległym przedzieloną rodzinę, ani tu wolno było głośnemi pochwały wieńczyć bohatyrów rodaków, co nad brzegami Padu, Tybru, Dunaju i Renu unieśmiertelniali sławę Polskiego Imienia.

„Zniknęła iuż ta opłakana poſtać rzeczy. Mąż przeznaczenia, — Mąż któremu ludzkość winna nową dla ſiebie epokę, — przyniosłſi dla nas pożądaną zmianę upokarzaiącey doli. Ten, co zwrócił Trony do prawideł mądrości, a ludy do uznania iſtotnych praw i obowiązków, — Ten nie mógł patrzeć obojętnie, aby ustalił ſię w oczach świata ów czyn bezprzykładney niesprawiedliwości, na bezwinnym

Narodzie d konancy, przy któ ey ma ey roz ważna przemoc podkopała sama węgielne własnego bezpieczeństwa zasady, i pokusiła się wznieść bezbożny Pomnik wiekiego bezprawia, iak gdyby na wieki wzywać umyśliła każde czułe serce do bluźnierczych przeciw samey nawet Opatrzności wyrzutów. Nieśmiertelny Wskrzesiciel Oyczyzny naszey daie odrodzonym iey synom tę zaraz długich cierpień pierwszą nagrodę, że im przeszronne otwiera pole, — i dobiiania się o wszelkie bez wyiątku rodzaie chwały, — i śmiałego głoszenia praw do niey nabytych, a tym samym tworzenia naypotrzebnieyszey xięgi wielkich narodowych przykładów.

„ Skutkiem tey zmiany, przybiera także Towarzystwo Królewskie okazalszą niero wnie postać, — i przybywa wolność w oddawaniu głośnego hołdu cnotom publicznym oraz woienney chwale. Smutny wprawdzie dar, gdy przyidzie nam opłakiwać straty! ale i w tey mierze milszą iest swoboda łez i żalu, nad okropną ponurość wymuszanego milczenia i tłumionych uczuciów.

„ Owocem nowego stanu społecznych u nas rzeczy, iest właśnie obchod ninieyszy. — Dzień nader ważny w dzieiach Towarzystwa naszego! Dzień ozdobiony wspaniałym tylu walecznych zbiorem, na który gdy w rozpoczynaniu głosu spoglądać mi przychodzi, ulegam mimowolnie pod świetnością widoku, bo zdaie się, że cudowną siłą posiedzenie nasze przeniesionym zostało wpośrod samego Przybytku Chwały. Szczęśliwym zbiegiem łączy się w gronie słuchaiących to wszystko, co posłużyć mogłoby do upięknienia i ozdoby wieńca, a tylko wdzięczne oko śledzi jeszcze przy samym tronie Bogini iednego niezaiętego mieysca, które należy się Naczelnemu Przewodnikowi Zwycięzców.

(*Reszta potem.*)

Z Paryża d. 24. Stycznia.

D. 11 b. m. przybyło 167 Hiszpańskich Mnichów, którzy w Gironie w niewolą zabranemi zostali, do Marsylii. Umieszczonemi w cytadeli byli, gdzie od litościwych osób dostali bieliznę, żywność, &c. potem daley poprowadzonemi zostali.

Cesarz mianował Prefekta departamentu Ainy, P. Bossy, baronem z dochodem 4000 fr. w dobrach Hanowerskich.

Bawarski Minister stanu, Hrabia Montgelas, przybył do Paryża.

Na przedporciu Bresteńskim kilkanaście penszow Angielskich uderzyło na konwoy Francuzki; kilka statkow zostało na piasek wpędzonych, a ieden wzięty. Nieprzyiaciel spalił z tego konwoiu 6 statkow.

W niedziele miały deputacye od rożnych wybiorczych kolegiów audyencyą u Cesarza. W odpowiedzi deputacyi departamentu Saony i Loary wyraził Monarcha między innemi: " Monarchia i tron są dla bytu i dobra Francyi tak potrzebnemi, iak słońce, które nam przyświeca; bez nich wszystko byłoby w niespokoyności, nieładzie i w zamieszaniu. „

Opowiadaią, iż pod czas rewii d. 31 Grudnia koń pod Cesarzem zaczął się lękać; porucznik ieden wyskoczył z szeregu i złapał konia za cugle. Dziękuię Ci Kapitanie, rzekł Cesarz; porucznik wziąwszy to za podwyższenie, mowi szybko: " w którym regimencie, Nayiaśnieyszy Panie. „ " W gwardyi, odpowie Cesarz, uśmiechaiąc się. „

Monitor zawiera wyrok Cesarski, mocą którego ciało prawodawcze otworzyć ma swoie posiedzenia na rok 1810ty d. 1 Lutego.

D. 22 o godzinie 1 zgromadziły się członki ciała prawodawczego w wielkich ubiorach. Bardzo wiele widzow napełniło trybuny. Król

Jmć Bawarski, Xżę Prymas, wiele członków ciała dyplomatycznego i znakomitych cudzoziemcow zaięli mieysca w wyznaczonych sobie trybunach.

Radca stanu, Hrabia Segur, który wraz z Radcami stanu Corvetto i Neri-Corsini do sali wprowadzony został, zabrał głos, w którym między innemi wyraził:

"Mci Panowie! Zlecił nam Cesarz zanieść wam wyrok, który kończy wasze posiedzenia; lecz prace wasze są tylko zawieszone. Nowe posiedzenia wkrotce zagaione zostaną i ważne ustawy, które wam iuż zapowiedziane są, iako to Xięga ustaw kryminalnych i ustawy względem gornictwa będą celem waszych obrad. Przerwa ta będzie tak krotka, iż nowe posiedzenia uważać można iako przedłużenie dawnieyszych. Zagaienie ich nie będzie nawet uroczyste. J. C. K. Mość nie ma potrzeby odebrania przysięgi od nowych członkow, ani też nie ma co dodać do powabnego i chwalebnego obrazu, który wam niedawno o swoich pracach, tryumfach wspaniałych planach i politycznem położeniu wystawić raczył. Nim wasze posiedzenia zakończone zostaną chce Cesarz dopełnić swoiego przyrzeczenia, przez które daie wam dowod swoiego ukontentowania i przychylności. Wprowadzony tu zostanie z chwalebnem tem zleceniem młody officer, który odda wam od J. C. K. Mci liczne przez zwycięzkie iego woyska zabrane w Hiszpanii chorągwie. Pomniki te waleczności Francuzkiey uczepionemi bydź maią u spokoynego tego sklepienia, a zdobiąc świątynią ustaw, maią bydź godłem iedności, siły i mądrości; przypominać one będą szlachetną myśl o Cesarzu, który iest rownie wielkim przez ustawy, iako i przez oręż, który nie cieszyłby się swoią chwałą, gdyby ta nie przykładała się także do naszego szczęścia, który dobrze wie, iż nie ma dla Francuzow szczęścia bez chwały.„

Prezydent przeczytał potem list Xcia Neufszatelskiego do ciała prawodawczego z głowney kwatery Madrytu d. 21 Grudnia 1809, w którym uwiadomia toż ciało, iż Cesarz zlecił P. Segur, iako tylko wygoi się z swoich ran, oddać mu zdobyte w Hiszpanii chorągwie.

Tu daie się słyszeć przed salą muzyka woyskowa; deputacya z 12 członkow ciała prawodawczego wprowadza do sali woiowników, na których czele znayduie się dowodzący Adjutant, Hrabia Segur, syn radcy stanu. Przyięci długiemi okrzykami: "Niech żyie Cesarz!„ waleczni woiownicy stanęli około posągu Cesarza. Adjutant, Hrabia Segur, miał mowę, w którey między innemi wyraził:

"Mci Panowie! Cesarz zaszczycił mnie honerem oddania wam zabranych w potyczkach pod Espinosa, Burgos, Tudela, Somo-Sierra i Madrytem chorągwi. Oto są te znaki połączenia nieprzyiacioł Francyi. Poważyli się oni rozwinąć ie przeciw Bohatyrowi, nie pomnąc, że to są trofea, które dla pomnożenia iego chwały zrobili, &c.„

Usiadłszy Hrabia Segur obok swoiego oyca, zabrał głos Prezydent, Hrabia Fontanes, znany z talentu wymowy, w którym rzekł między innemi:

"Woiownicy i Prawodawcy! Chorągwie, które wam oddaią maią szczególnieysze znaczenie; zabrane bowiem zostały obłąkanemu przez fakcye ludowi. Niektóre z nich maią ieszcze znaki rozwiozłości prostego luda; nie darmo więc Naczelnik państwa rozkazał złożyć ie w świątyni ustaw. Chce on przez ich widok wszystkim oczom przedstawić cierpienia, na iakie wystawionemi są państwa

Jeżeli święte wędzidła ustaw nie wstrzymuią wściekłości pospolstwa. Ah! i my doznaliśmy podobnych zdrożności. Oby nasz przykład nauczył nieszczęśliwy lud i wyprowadził go z błędu! Duch dawnych iego junt ożywił się pod obcym wpływem, i to właśnie grozi mu niebezpieczeństwem. Lecz nie! nie ma przyczyny obawiać się Bohatyra. Oręż iego podbiie go tylko w celu uratowania, i przeciw anarchii tylko powinien się uzbroić. — Honor Francuzow zostawania pod rządem wielkiego Męża iest dostatecznym do odmienienia postaci świata. Często nazywano Królow *Nayiaśnieyszemi Niewdzięcznikami*; powiadano i nie bez przyczyny, że prędko zapominią przychylności swoich poddanych, i że użyteczniey iest pochlebiać, niżeli służyć tronowi. Lecz Pan, do którego należemy, iakże mało zasługuie na takowy wyraz! Niech przepadnie na zawsze ięzyk upódlenia i pochlebstwa. Nie użyię go w ostatnich słowach na tey mownicy, z którey na zawsze schodzę. Ciało prawodawcze powinno tylko publiczne mniemanie u podnożka tronu składać. Tem iedynie chcę Monarchę chwalić; wyrażę otwarcie podziwienie, które we mnie wpaia. W uroczystey tey uroczystości, w którey iaśnieie iego chwała, znayduię naturalny do tego pochop. Znayduią się tu reprezentanci Francyi i Europy; do ich odwołuię się świadectwa. Wszystko, co tu o nim powiem, będzie podziwienia godnem, ale prawdziwem. — Przenieśmy się myślą do przyszłości, uważaymy tego Bohatyra, iak go kiedyś potomności powłoką czasu zasłonie go uważać będzie, na ów czas pokaże się cudowna iego wielkość. Lecz nadto wiele pomnikow zaświadczać będą cuda iego życia, ażeby mogła iakowa zachodzić w tey mierze wątpliwość. Gdy naypoźnieysi naśi potomkowie wiedzieć będą chcieli, kto to iest, który ieden i sam od czasu Rzymian połączył Włochy w iedno ciało, powie im historya, że Napoleon. Gdy się pytać będą, kto w tym samem czasie Arabskie i Muzułmańskie hordy od Piramid i od brzegow Jordanu odpędził? historya powie im, że Napoleon. Lecz inne czeka ich zadziwienie. Dowiedzą się, że Mąż, które go poniekąd Niebo na to przeznaczyło, przybywa w tey samey chwili z głębi Egiptu do kraiu, kiedy wszystkie głosy Francyi iego pomocy wzywały, i przywraca ustawy, wiarę i zagrożony bliskim upadkiem społeczny porządek; i ten Mąż iest Napoleon. Zobaczą w przeciągu 10 lat 30 państw odmienioną postać, trony utworzone, trony obalone, Wiedeń dwa razy zdobyty i następcow Fryderyka Wielkiego połowę dziedzictwa tracących. Zdawać im się z początku będzie, że tyle rewolucyy i tyle zwycięztw są dziełem wielu zdobywcow; lecz historya, wsparta nieustaynem świadectwem spółżyiących, wyprowadzi ich z błędu, okaże im tego samego zawsze Napoleona, który po woynie z Austryą uderzył na Prussy, zwycięstwo swoie aż do granic Polski posunął, z pośrodka zaś Sarmacyi udał się nagle do gór, które Francyą od Hiszpanii dzielą i odnosił zwycięztwa w okolicach, które starożytność granicą świata nazywała. Lecz tu nie kończą się ieszcze cuda! -- Pytam się teraz wszystkich, którzy mnie słyszą, możnaż tu choćby naymnieyszego rysu zaprzeczyć? Szczęśliwi Monarchowie, których na mocy tylko prawdy chwalić można, szczęśliwi także Mowcy, którzy chwalą tylko Monarchow z ich czynow."

Po skończonem posiedzeniu dano w konferencyyney sali obiad dla 66 woiownikow, którzy przynieśli chorągwie, pod czas którego spełniano rożne zdrowia. Po ostatnim pod-

niosł się ieden z woiowników i rzekł: "Koledzy! Mieliśmy zlecenie zanieść do ciała prawodawczego 80 chorągwi; poprzysięgniymy na geniusz Cesarza, iż na końcu kampanii więcey ich ieszcze przyniesiemy.„

Kardynałowie Erskin i Vincenty przeiechali d. 16 Stycznia przez Turyn, iadąc z Rzymu do Paryża.

P. Lauffat, prefekt Martyniki, znayduie się od kilku dni w Paryżu, wymieniony bowiem został za P. Cockurn, krewnego ś. p. Pitta.

Jenerał Senator Soules iedzie do Lill, dla urządzenia z gwardyi narodowey regimentu do gwardyi Cesarskiey.

Z Madrytu d. 10 *Stycznia.*

Margrabia d'Almenara wykonał wczoray przed J. K. Mcią przysięgę, iako minister wewnętrzny i otrzymał wstęgę orderu Hiszpańskiego. Poruszenia woysk Francuzkich ku Mancha i wyiazd Króla i Marszałka Xcia Dalmacyi do woyska, który ma iutro nastąpić, zdaie się zapowiadać wielkie działania.

Bilety bankowe i bilety hypotekowane, które wzięto za sprzędane dobra narodowe spalone wczoray zostały w obecności Ministra skarbowego i radcow stanu.

Rozkaz dzienny ogłoszony w imieniu Króla, stanowi, iż stosownie do woli Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla, wszyscy Jency Hiszpańscy będą na przyszłość bez żadnego wyiątku odesłanemi do Francyi. Francuzi lub cudzoziemcy, którzy przymuszonemi zostali służyć p między rozkoszanami, powrócą do swoich korpusów, iak tylko odbiiemi zostaną.

Maxymy następuiące, wyięte co do słowa z przeiętego listu z Korduby pod d. 3 p. m. ukazuią aż nadto potrzebę powyższego rozporządzenia względem jeńców.

"Byłoby nader ważną rzeczą, gdyby dobrzy przyiaciele nasi w Madrycie starali się podać sposobność jeńcom do ucieczki i dopomogli im do powrotu do woyska. Zrobiliby wielką przysługę rządowi (juncie) który nie zaniedbałby im się wywdzięczyć, iakby tylko był w stanie. Niechay wszyscy jeńcy wykonaią przysięgę iakiey od nich wymagać będą: mało na tem zależy. Są to słowa na powietrzu.„

List ten, w którym junta Sewilska i iey jenerałowie obwinianemi są o zdradę, i w którym nie iest oszczędzany ani Imperator Rossyyski, ani Cesarz Austryacki, adressowany był do D. Antonio Izquierdo. Podobneż pobudki zniewoliły rząd przed 3 miesiącami do odesłania do Francyi tych dobrych przyiaciół Madryckich.

Od nieiakiego czasu odbieramy tu bardzo regularnie listy przez gońców i sztafety z Francyi. Przypisuią tę szczęśliwą zmianę przedsięwziętem środkom przez jenerałow Francuzkich w północney Hiszpanii. Mowią nadewszystko o uspokoieniu dawney Kastylii przez Jenerała Salignac. Jenerał ten zniszczył i rozproszył przez półtora miesiąca, iak iest rządcą tey prowincyi, wszystkie zgraie łotrow, które ią plądrowały. Pozostał ieszcze do zwyciężenia nayniebezpiecznieyszy nieprzyiacieli przez swoy wpływ i woyska, którem dowodzi Portier, zwany Marquesito, dawny pułkownik w Aragonii, który na czele 4500 ludzi biega po kraiu, pomiędzy któremi znayduią się regimenta Kantabry i Kastylii. Dowiaduiemy się, że Jenerał Salignac, dowodząc osobiście swoiemi woyskami, dognał nieprzyiaciela po szybkim marszu w Rioja, zabił mu do półtrzecia tysiąca ludzi, resztę przymusił do rozsypki; lecz naywiększe odniosł ten jenerał zwycięztwo, że potrafił oświecić Hi-

stpra w względem prawdziwego ich interesu i przekonać ich, iż wszelki ich odpor iest n daremny. Zapewniaią, iż przeszło 3000 rokoszanow złożyli broń i powrocili do domow. Oby inne prowincye Hiszpańskie poszły za przykładem dawney Kastylii! a w krótce nieszczęścia któreśmy ponieśli, zatarteby zostały pod oycowskim rządem Nayiaśnieyszego Króla Katolickiego.

W gazecie Sewilskiey czytamy następuiący manifest pod d. 21 Grudnia:

„Hiszpanie! Wyniośli nieprzyiaciele nasi mniemaią, iż po tylu klęskach, które twardy los na nas spuścił, odstąpiła nas stałość; lecz iest to nowem dowodem, że po tylu drogo opłaconych doświadczeniach, nie poznali się ieszcze na naszem charakterze. Po zawartym pokoiu między Austryą i Francyą przegraliśmy dwie bitwy, iedna w prowincyi Mancha, druga w Kastylii; rząd zamiast zamilczenia lub pokrycia smutnych tych zdarzeń, ogłosił ie z zwykłą sobie otwartością. Jeżeli szczęście i zręczność wydarły nam zwycięstwo, tedy nie postradaliśmy wale zności, ktora nabywa wczasie zręczności i przykuwa do siebie szczęście. Kiedyśmy zaczynali! powinniśmy byli żądać sprawy i zemsty od wiarołomnych; lecz ktoś przebędzie bronzowe mury, ktore przewrotność Francuzka między nami i niemi wystawiła. Ktoryż z Hiszpanow wśrod tylu ucisków ośmieli się podnieść głos i zechce zostać Francuzem? Jeżeli iest wolą narodu zostać, co bądź kosztuie, Hiszpanami, podwoymy nasze usiłowania, dla położenia końca nieszczęściom, ktore cierpiemy; rzućmy śmiało okiem na przyszłość zamiast opuszczania rąk w boiaźni. Takie iest nasze położenie; taki iest nasz obowiązek. — Jakoż od chwili rozeyścia się wiadomości o pokoiu, zapowiadaiącey nowe nieszczęście, junta naywyższa przedsięwzięła środki zdolne do zapobieżenia złemu. Wkrotce wyydzie z druku rachunek wydatkow na prowadzenie woyny i sposoby zastąpienia ich nadal. Przekonana iest junta, iż żadne ofiary nie będą wielkie dla Hiszpanow, gdy idzie o ratunek oyczyzny. W tym celu rozporządza, co następuie:

Wyrok pod d. 4 Kwietnia nakazuiący oddać do mennicy Sewilskiey wszystkie mniey potrzebne srebrne i złote naczenia kościelne, ma bydź niezwłocznie uskutecznionym;

Nakazuie się przymuszona pożyczka w połowie w pieniądzach, w połowie w srebrach i złocie prywatnych;

Nakłada się nadzwyczayny podatek na wszystkie klassy ludzi.

Wszystkie wakuiące urzędy nie będą osadzone;

Otwiera się pożyczka 4 mili nów w Hiszpanii, a 40 w Ameryce;

Nałożony iest podatek na powozy i bryki prywatnych;

Woysko pomnożone zostanie do 100,000 ludzi; zrobi nych zostanie 100,000 pik i puginałow, które rozdane będą prowincyom;

Posłani są iedzynie dwie do Sierra i do Santa Ollala, dla zabezpieczenia krolestwa Grenady;

Dobrzy Officerowie zastępuią mieysce wkorpusach;

Trzy członki junty posłane są do Manchy, dla naprawienia klęsk, które ponieśliśmy pod Ocana i zapobieżenia im na przyszłość.

Oby te środki, iako też inne niemniey dzielne, które rząd zamyśla przedsięwziąść, podwoiły ufności Hiszpanow i przyłożyły się do obrony oyczyzny!

Nie skończylibyśmy nigdy (wyraża ga-

zeta Madrycka) gdybyśmy chcieli przywodzić wszystkie bredźnie i przeciwności, któremi napełniony iest manifest junty Sewilskiey. Wyrzuciwszy z niego wszystkie wyrazy, które tak mało zgadzaią się z rozumem, bezstronny czytelnik zobaczy, iż wszystko kończy się na tem:

"Przywiedzionemi iesteśmy do ostateczności; Francuzi są od nas daleko liczniejsi; sprzymierzeńcy nasi opuszczaią nas, wydaliśmy wszystko co naród do tego czasu zebrał, lub zachowuiemy dla siebie. Resztę co ieszcze posiada, powinien nam ślepo powierzyć, gdyż to potrzebne będzie do naszego ratunku. Niechay się biią; chociażby ieden tylko człowiek pozostał uzbroiony piką lub puginałem, ten powinien się rzucić, ieżeli potrzeba, na cały batalion: śmierć iego i familii, iako też zniszczenie kraiu mało nas obchodzi. Natężenia te rozpaczy będą bezużyteczne, ale mogą wstrzymać nieprzyiaciela przynaymniey poty, poki my nie wsiędziemy na okręty i nie zabierzemy naszych łupow.",

Z Londynu d. 17. Stycznia.

Rozchodzi się tu pogłoska, że d. 1 b. m. zrobione zostało w Kadyxie powszechne powstanie, że d. 4 i 5 słyszano ciągłe strzelanie i że znaczna część znayduiących się w porcie okrętow spalona została. Lecz wiadomość ta zasadza się tylko na liście, który Kapitan Webster pisał z okrętu Hawanah przed Plimutem.

Listy z Lizbony donoszą pod d. 7 b. m. iż woysko Angielskie stoi w Visco, Koimbra, Castel Franco i innych mieyscach na graniсy Leony. Podług innych listow głowna kwatera Angielska znayduie się w Vigeo.

Pomimo uchwalonych surowych środkow przez senat Amerykański i krayową izbę reprezentantow przeciw Anglii, mamy iednak nadzieię podług listow prywatnych, że nie będzie embargo włożone.

Mowią, że Lord Elden złoży pieczęć, i obeymie urząd prezesa rady po Lordzie Camden. P. Perceval będzie W. kanclerzem, Lord Wellesley pierwszym lordem skarbowym, P. Canning sekretarzem stanu zwiąsków zagranicznych, a P. Hoskisson kanclerzem skarbu. Takie biegaią wieści.

Biega pogłoska, iż kilka Francuzkich fregat przybyło do Indyi, i że zbuntowane regimenta kraiowcow złączyły się z Nizamem.

W woysku Francuzkim w Hiszpanii widać poruszenia, które każą się domyślać w krotce attaku.

List z Lizbony pod d. 6 Stycznia donosi co następuie: — Głowna kwatera Angielskiego woyska znayduie się w Vico, blisko o 40 mil Angielskich od Koimbry, a 70 od Oporto. Woysko Angielskie] zniewolone zostało do wstecznego poruszenia przez pomykanie się Francuzkiego ku Douro. Posiłki Angielskie nadeszły w sam czas, bo wszyscy officerowie mniemią, że w krotce przyydzie do ważnych krokow. Choroby zbieraią ciągle ieszcze wiele żołnierzy. Lekarze przypisuią to złem napiom.

Podług donieśień z Indyi pod d. 15 Sierpnia mieli rokoszanie głowną kwaterę w Seringapatnam, gdzie ustanowiona iest kommissya woyskowa, która z innemi korpusami koresponduie. P. Barlow wyszedł z Madras z 11,000 woyska i kilku regimentami Seapoiow przeciw rokoszanom.

Od brzegow Dunaiu d. 22. Stycznia.

Słychać, iż bracia Austryackiego Cesarza mieć będą każdy po 150,000 zł. ryń. rocznego dochodu, utrzymywać osobne dwory i mieszkać po prowincyach. Matka Cesarzowey

nie powróci także do Wiednia, ale osiedzie w Węgrzech lub w Siedmiogrodzkiey ziemi. Teraz bawi w Grosswardeinie.

Znaczną część kontrybucyi zapłacić Austrya Francyi miała z subsydyy Angielskich, które przez Konstantynopol do Wiednia nadeszły. Anglija zapłaciła więc Francyi nałożone na Austryą kontrybucye.

Z Lienz w cyrkule Eisack d. 13. Stycznia.

Ukarawszy Francuzki Jenerał Broussier śmiercią wiarołomnych herszto w rokoszu w Windisz-Matrey, poszedł w 6 batalionow do Bruneken, dla wyszukania ukrywaiących się po dolinach hersztow. Wynaleziono ich 25 i za wyrokiem kommissyi woyskowey rozstrzelano. W Silkin, Jenbachen, Toblach, &c. obwieszono ich także kilku. D. 10 sądzono 4 uwięzionych Xży, z których skazano iednego plebana i iego kapelana na śmierć; lecz na prozbę miasta wstrzymano się z wykonaniem wyroku i posłano gońca do Wicekróla. Woyskowa surowość sprawiła naylepsze skutki i odmieniła sposób myślenia mieszkańcow. Rozbroienie idzie spokoynie i przywieziono iest tu 19 strzelcow.

Z Stuttgardu d. 25. Stycznia.

Król Jmć nasz idąc za przykładem krajow sąsiedzkich zniosł w całem królestwie przeorstwa Maltańskie i dobra ich obrocił na uposażenie orderu woyskowego.

Od brzegow Menu d. 27. Stycznia.

Mowią, że Bawarya otrzyma ustąpioną część wyższey Austryi, Innviertel, Salzburg, Berchtolsgaden i część Bayreitu, a reszta tego kraiu dostanie się Saxonii. Zato zaś ustąpi Bawarya Schweinfurt z iego okolicami W. Xciu Wirzburskiemu, a Geislingen z okolicami Królewstwu Wirtemberskiemu.

Słychać, iż Minister stanu, Baron Albini, powołany od Xcia Prymasa do Paryża został.

W Bawaryi mowią powszechnie o zaślubieniu się Królewicza Następcy Bawarskiego z Xżniczką Teressą Hildburghausen, która ma teraz lat 18. Starsza iey siostra poszła za Krolewicza Pawła Wirtemberskiego.

Z Norembergi d. 27 Stycznia.

Gazeta tuteysza zawiera co następuie: " Wczoray wieczor nadeszła tu wiadomość, iż korpus Marszałka Oudinot, stoiący w Szwabii, odebrał rozkaz od Nayiaśnieyszego Cesarza udania się do Francyi. „

Z Inspruka d. 22 Stycznia.

Miasto nasze trudni się teraz opisem kwaterunku, który przez 9 miesięcy ponosić musiało. Z pierwszego oka rzutu pokazuie się, iż wprzeciągu tego czasu mieszczanie mieścili u siebie na kwaterze i żywili 800,000 głow tak żołnierzy, iako też zbroynych chłopow Tyrolskich. — Miasto Botzen podaie koszta które zrządziła mu nieszczęśliwa rewolucya, do 600,000 zł. ryn.

— Głowna kwatera woyska Bawarskiego, pod rozkazami Jenerała Hrabiego Drouet, znayduie się ieszcze w naszem mieście.

Z Węgier d. 18 Stycznia.

Pomiędzy Serwiianami znayduią się dwie partye; iedna iest za woyną przeciw Porcie i za niepodległością kraiu pod opieką Rossyi; druga, która osobliwie po zwycięstwie Turkow pod Silistryą bardzo się pomnożyła, iest za poddaniem się Porcie pod pewnemi warunkami.

Dawny W. Wezyr odbiera ciągle iescze posiłki z Azyatyckiey Turcyi w woysku, a osobliwie w jeździe. Kłotnie pomiędzy basza mi uśmierzył przez swoią roztropność i powagę. Liczny korpus janczarow posłuszny mu iest zupełnie, ponieważ wmowił w nich iż nadszedł czas, w którym okazać powinni, że Porta obeyść się może bez urządzonego na Europeyski sposob woyska, i że janczarowie dadzą woysku przykład waleczności.

DODATEK
DO Nru 13.
GAZETY KRAKOWSKIEY

W ŚRODĘ DNIA 14. LUTEGO 1810.

Z Warszawy d. 10. *Lutego.*

Nayiaś. Pan wyrokiem swoim pod d. 27 Stycznia wydanym powiększył liczbę Radzcow w składzie Rady Stanu, z powodu rozszerzenia Xięstwa kraiem nowo do niego wcielonym. Mianowani są Radzcami: JJ W.W. Tadeusz Matuszewic; (po nim zachowane iest poźniey wymienienie osoby); Franciszek Grabowski, dawniey Podkomorzy, Marcin Badeni. — Dway pierwsi, znayduiący się w Warszawie, installowani byli na Sessyi Rady Stanu d. 6 Lutego po wykonaniu przysięgi.

Z Peterzburga d. 17 *Stycznia.*

Dzisieysza gazeta dworska zawiera co następuie:

" Pierwszy dzień nowego roku zaczęty został otworzeniem nowo urządzoney rady państwa. O godzinie wpół do dziewiątey z rana zgromadziły się zwołane poprzedzaiącym okolnikiem przeznaczone do tey rady osoby w salach zimowego pałacu. O godzinie 9 przybył Nayiaśnieyszy Imperator do zgromadzenia, i usiadłszy rozkazał członkom usiądź także podług stopniow starszeństwa. JJ. Mość raczył zagaić mową posiedzenie rady; po skończony mowie rozkazał sekretarzowi państwa przeczytać 1) Manifest względem urządzenia rady; 2) iey organizacyą; 3) poczet członkow wchodzących do ney; 4) imiona prezyduiącego; sekretarzow państwa, stanu i ich pomocnikow. Po skończonym czytaniu, raczył JJ. Mość oddać prezyduiącemu rady państwa 1) proiekt Xięgi ustaw cywilnych; 2) plan skarbu, ażeby do należącego wydziału rady oddane były. Potem raczył opuścić zgromadzenie. Po oddaleniu się JJ. Mci podpisały członki przepisaną przysięgę i dziennik pierwszego posiedzenia.

Oto iest wyżey wzmiankowany manifest:

Z Boży łaski My Alexander Pierwszy, Imperator i Samowładzca całey Rossyi, &c.

Dla utwierdzenia i zaprowadzenia iednostayności i porządku w zarządzaniu państwem uznaliśmy za potrzebne nadać urządzeniu rady państwa kształt, iakiego wymaga obszerność i wielkość państwa. — Od czasu, iak nasza oyczyzna pooddzielane niegdyś posiadłości pod iedną władzę połączyła i przez talenta i tęgość ducha otworzyła sobie wszystkie drogi do sławy i siły, często przy powolnem doskonaleniu rozmaitych stopniow cywilnego bytu zachodziła sprzeczność. — Prawdziwym iednak duchem wszystkich tych wydoskonaleń było, ażeby

w miarę oświecenia i rozciągłości interesow publicznych ustanowić formę rządu na mocnych i nieodmiennych zasadach ustawy. Wielorakie rozporządzenia względem lepszego wydawania ustaw i względem oznaczenia władz sądowych i wykonawczych przykładały się do tego. — Jeżeli polityczne zdarzenia przerwały i spóźniały na czas iaki bieg naszego rządu nie zmienione do tego celu dążący, tedy nastąpiły wkrótce spokoyne chwile, w których opóźnienie było nagrodzone i przez znaczny postęp drogę do wydoskonalenia przyśpieszono. — Pod panowaniem Piotra Igo, Katarzyny 2giey i ś. p. Oyca naszego wiele cywilnych ustaw wydoskonalonych zostało, poprawiono dawne i przygotowano nowe. —— Takim sposobem oyczyzna nasza za pomocą Opatrzności dążyła zawsze pod czas pokoiu i woyny do wydoskonalenia cywilnego. —— Po wstąpieniu na tron naypierwszym było naszem staraniem przekonać się o zasadach, które aż do naszych czasow przyięte zostały do urządzenia wewnętrznego rządu. Zawsze było naszem życzeniem widzieć ten rząd na takim stopniu doskonałości, iaka zgadzałaby się z położeniem tak obszernego i w swey sile z różnych części złożonego państwa. Zeszłe woyny i polityczne za granicą odmiany odrywały nas często od wydoskonalenia tego planu. Wszelako wpośród nawet woyny i ustawicznych trosków, które czas teraźnieyszy wznieca, nie przestawaliśmy myśleć o wydoskonaleniu wewnętrznego naszego rządu. — Wiedząc dobrze, iak istotnie potrzebne iest dla dobra wiernych naszych poddanych zabespieczenie ich własności przez dobre cywilne ustawy, zwróciliśmy szczególnieyszą naszą uwagę na tę część prawodawstwa. Usiłowania, iakich od Piotra Wielkiego dokładano dla uzupełnienia i rozszerzenia cywilnych ustaw naszych, okazuią, iż na ów czas znano iuż ważność i naglą potrzebę tego ulepszenia. W późnieyszych czasach, za powiększeniem się ludności, rozszerzeniem własności i za postępem przemysłu stała się ta potrzeba ieszcze nagleyszą. — Wszechmocny pobłogosławił naszem życzeniom; z końcem roku przeszłego mieliśmy ukontentowanie widzieć i przekonać się, że ważna ta rzecz idzie szybkiem krokiem. Pierwszy tom księgi ustaw cywilnych iest iuż ukończony; reszta tomow będzie powoli wypracowana. Idąc za przykładem poprzednikow naszych nie omieszkamy poddać to dzieło pod rozwagę wezwanych do tego korporacyy, ażeby iak naywiększey nabrało doskonałości. Z tem wszystkim iednakże cywilne ustawy byłyby doskonałemi, nie mogą iednak mieć mocy i nie podlegać odmianie bez wewnętrznych urządzeń. Pomiędzy temi urządzeniami zaymuie rada ważne mieysce. Założenie iey było tymczasowe, lecz za wstąpieniem na tron, dawszy iey nazwisko rady państwa, postanowiliśmy nadać iey wewnętrzne urządzenie, któreby odpowiadało publiczney potrzebie. Jakoż za pomocą Naywyższego nadaiemy teraz iey następuiące urządzenie:

1. W porządku urządzeń państwa rada iest ciałem, w którem wszystkie odnogi administracyi co do prawodawstwa roztrząsane będą i przez nią do naywyższey Imperatorskiey władzy przychodzą. 2. Wszystkie ustawy, przepisy i rozporządzenia będą radzie państwa w proiektach podawane, która gdy ie rozważy, podane zostaną przez władzę Monarchy do wykonania. 3. Żadna ustawa, żaden przepis i żadne rozporządzenie nie wychodzi z rady bez potwierdzenia Monarchy. 4. Rada składać się będzie z osób, które przez zaufanie nasze do niey są powołane. Członki rady posiadać mogą urzędy w sądowey i wy-

konawczey władzy. 6. Ministrowie są z urzędow swoich członkami rady. 7. W radzie prezyduiemy sami. 8. W niebytności naszey wyznaczamy prezyduiącego. 9. Mianowanie prezyduiącego członka nastąpi co rok. 10 Rada podzieli się na wydziały. 11. Każdy wydział ma oznaczoną liczbę członkow, z których ieden prezyduie. 12 Ministrowie nie mogą bydź prezyduiącemi w wydziałach. 13. Członki wszystkich wydziałow składaią powszechne zgromadzenie rady. 14. Członki rady, które nie należą do żadnego wydziału, zasiadaią na radzie powszechney. 15. Podział członkow na wydziały będzie podług woli naszey co pół roku ponawiany. 16. Dnie posiedzeń tak dla wydziałow, iako też dla powszechney rady są oznaczone; lecz w przypadku potrzeby mogą bydź członki z rozkazu naszego każdego czasu na posiedzenie zwołane, &c. &c. Działo się w Peterzburgu d. 1 Stycznia 1810.

(Podp.) *Alexander.*

(Tu następuie obszerna organizacya rady.)

Poczet członkow rady państwa podług stopniow starszeństwa:

Pierwsza klassa.

Hrabia Sołtykow, Hrabia Gudowicz, Kanclerz Hrabia Romancew, Xżę Alexander Kurakin.

Druga klassa.

Hrabia Strogonow, Hrabia Sawadowski, Filozofow, Xżę Alexy Kurakin, Xżę Sergiusz Goliczyn, Admirał Desin, Admirał Mordwinow, Xżę Łopuchin, Hrabia Romancow, Hrabia Kotszubey, Sabłukow, Admirał Marg. Trawerse, Admirał Makarow, Gurjew, Hrabia Araksziejew, Popow, Hrabia Alexy Rasumowski, Koszelew, Alexiejew, Barclay de Tolly.

Trzecia klassa.

Nepulejew, Tutołmin, Hrabia Alexander Sołtykow, Xżę Czartoryski, Dmitrijew, Kosodawłow, Weydemeyer, Karnejew, Hrabia Potocki, Xżę Alexander Goliczyn, Bałaszow.

(Podp.) *Alexander.*

Do Rady państwa.

Na prezyduiącego w radzie państwa w niebytności naszey mianuiemy Kanclerza państwa Romancow.

(Podp.) *Alexander.*

Do Rady państwa.

Sekretarzem państwa i dyrektorem kommissyi prawodawczey mianuiemy Kolegę ministra sprawiedliwości, Radcę taynego Speranskiego; sekretarzami stanu w wydziałach: do spraw cywilnych Radcę taynego Olenin; do ekonomiki stanu Radcę taynego Engel; do wydziału ustaw aktualnego Radcę stanu Magniskiego; pomocnikami sekretarzow stanu: do spraw cywilnych Słobodskiego, do ekonomiki stanu Radcę stanu Bakerowicza; do spraw woyskowych Radcę stanu Bisbeits.

(Pod.) *Alexander.*

Dnia 12 *i* 13 *Lutego* 1810.

Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Kleparzu sprzedawanych.

	Przednie.		*Srednie.*		*Poślednie.*	
	Złp.	*gr.*	*Złp.*	*gr.*	*Złp.*	*gr.*
Korzec Pszenicy	68	—	64	—	60	—
— Zyta	56	—	52	—	50	—
— Jęczmienia	42	—	40	—	38	—
— Grochu	56	—	52	—	48	—
— Owsa	33	—	32	—	30	—
— Jagieł	100	—	92	—	84	—
— Rzepaku	184	—	70	—	76	—

Szczepan Lubowiecki, Burmistrz. *Wincenty Myszkowski, Kom. Targ.*

Zielenіewicz, Rewizor Policyi.

DONIESIENIA.

Para koni naey dzisieyszy w Plebanii Wodzisławskiey ukradzionych.

1. Koń siwo-iabłkowity, paszy osmey, maiący przetrąconą podkowę.

2. Klacz brudno kasztanowata źrebna maiąca sztrzałkę na czole małą, paszy 27mey na 8mą o iedney podkowie. Te należy szledzić, w zdarzeniu dostrzeżenia, gdy można do naypierwszey zwierzchności dostawić. Nagrody ryn. 30 przyrzeka się — D. 6 Lutego 1810 roku. Cena tey pary koni kładzie się w dobrey monecie czer. zł. 40.

X. Ropczyński, Pleban.

Na trakcie publicznym w bliskości Wieliczki, znaleźli ludzie wieyscy, Pieczątek w złocie oprawnych z kamieniami ieszcze nie rznięterni trzy, także pierścień z Antykiem ieden i pierścionek mały ieden, te rzeczy końcem wrócenia ich prawemu właścicielowi złożone są tymczasem w Dyrekcyi Policyi, który gdy się znaydzie i własność ich udowodni, wydane onemuż zostaną. — Z Dyrekcyi Policyi Miasta Krakowa d. 5 Lutego 1810.

Urząd Administracyyny Powiatu Krakowskiego Jana Marczeńskiego szynkarza ze Stradomia za popełnioną kradzież drzewa skarbowego; procz nadgrodzenia szkody aresztem ukarać nakazał, oczem publiczność z tym dodatkiem uwiadomia, się iż ktokolwiek, o uszkodzenie skarbowey własności przekonany zostanie, naysurowiey bez wszelkiego względu karanym będzie. W Krakowie d. 2 Stycznia 1810.

JW. Kalasanty Zagorski zrobiwszy z kommissyą rządzącą w kraiu Galicyyskim przez woyska Rossyyskie zaiętym kontrakt na Monopolium zakupienia wszystkich tytuniow w tym kraiu podług cen przez dawnieyszy rząd Austryacki postanowionych; spodziewaiąc się mieć do 20,000 centnarow wagi Wiedeńskiey do sprzedania. Uwiadomia niniejszym, ażeby życzący sobie znaczne części zakupić, raczyli udać się do kantoru iego w mieście Tarnowie lub będącego do Kommissanta tegoż Josia Perli a tam informacyą dostateczną powezmą. Dobroć gatunku tytuniu w Galicyi sadzonych dostatecznie iest znana wszędzie.

Urząd Administracyyny Powiatu Krakowskiego z powodu zanieśioney prożby Reginy Pikuliny włościanki z Gorzkwi Powiatu Krakowskiego, żony Jozefa Pikuła wydanego w roku 1797 do woysk Austryackich, a za zmarłego prywatnie tylko ogłoszonego, o pozwolenie weyścia w nowe śluby małżeńskie, wzywa niniejszym każdego o śmierci lub życiu tegoż Jozefa Pikuły dokładną wiadomość maiącego, aby Urzędowi Administracyynemu oznaymił i dowody wiadomości tey złożył. W Krakowie d. 1 Lutego 1810.

(Podpisano) *Henryk Xiążę Lubomirski, Prez.*

J. Wodzicki R. S. W.

Urząd Administracyyny Powiatu Krakowskiego z powodu zanieśioney prożby Anny Kuniszowey, z Mnoszowy Powiatu Krakowskiego, żony Mateusza Kunisza, żołnierza Austryackiego, od lat kilku za zmarłego prywatnie tylko ogłoszonego o pozwolenie weyścia w nowe śluby małżeńskie, wzywa niniejszym każdego o śmierci lub życiu tegoż Mateusza dokładną wiadomość maiącego, aby takową Urzędowi Administracyynemu oznaymił i dowody tey wiadomości złożył. W Krakowie d. 2 Lutego 1810:

(Podpisano) *Henryk Xiążę Lubomirski Prezes.*

J. Wodzicki R. S. W.

Opisanie. Woyciech Jezierski z Ryk powiatu Siedleckiego rodem wieku 24 Religii katolickiey, żonaty w Rykach, ma syna iednego iest wzrostu dużego, twarzy okrągłey śniadey, nosa dużego, oczow czarnych i włosow ciemnych, ma na sobie koszulę i spodnie sukienne długie szare iedne, kamizelkę czerwoną sukienną; sukmanę czarną, ciżmow sznurowanych parę iedną, czapkę niebieską z barankiem czarnym, w kaydanach ciężkich na iedney nodze.

W Lublinie dnia 30 Stycznia 1810 roku.

Za zgodność z oryginałem *Michał Wroński Z. S. W.*